

מבנה המחשב - דוקומנטציה לפרויקט ISA

רקע כללי:

בפרויקט זה נכתוב תוכניות בשפת אסמבלי עבור מעבד RISC בשם SIMP על ידי מימוש אסמבלר וסימולטור בשפת סי. כמו כן, נכתוב מספר תוכניות בדיקה באסמבלי ונראה את נכונות הקוד על ידי הרצת מספר דוגמאות.

האסמבלר

רקע כללי:

האסמבלר נכתב בשפת סי, ומתרגם את תוכניות האסמבלי שכתובות בטקסט בשפת אסמבלי, לשפת המכונה בהצגה בבסיס 16.

קובץ **הקלט** asm.program מכיל את תוכנית האסמבלי, וקובץ **הפלט** memin.txt מכיל את תמונת הזיכרון. קובץ הפלט של האסמבלר משמש אח"כ כקובץ הקלט של הסימולטור. כל שורת קוד בקובץ האסמבלי מכילה את כל 5 הפרמטרים בקידוד ההוראה אשר יקודדו לשפת מכונה באורך 8 ביטים, כאשר הפרמטר הראשון הינו opcode, ושאר הפרמטרים מופרדים ע"י סימני פסיק. לאחר הפרמטר האחרון מותר להוסיף את הסימן # והערה מצד ימין.

כדי לתמוך ב-labels האסמבלר מבצע שני מעברים על הקוד. במעבר הראשון זוכרים את הכתובות של כל ה-labels ובמעבר השני בכל מקום שהיה שימוש ב-labels בשדה ה-immediate מחליפים אותו בכתובת ה-label בפועל כפי שחושב במעבר הראשון.

בנוסף להוראות הקוד, האסמבלר תומך בהוראה נוספת המאפשרת לקבוע תוכן של מילה 32 ישירות בזיכרון. הוראה זו מאפשרת לקבוע דאטא בקובץ תמונת הזיכרון word address data. כאשר address הינו כתובת המילה ו-data תוכנה. כל אחד משני השדות יכול להיות בדצימלי, או הקסאדצימלי בתוספת 0X.

בנוסף על האסמבלר לתמוך בתרגום נכון עבור 3 אפשרויות לשדה ה-immediate בתוכנית האסמבלי:

- ניתן לשים שם מספר דצימלי, חיובי או שלילי.
- ניתן לשים מספר הקסאדצימלי שמתחיל ב x0 - ואז ספרות הקסאדצימליות.
- ניתן לשים שם סימבולי שמתחיל באות. במקרה זה הכוונה ל label - כאשר label מוגדר בקוד ע"י אותו השם ותוספת נקודתיים.

הנחות נוספות :

1. ניתן להניח שאורך השורה המקסימאלי בקבצי הקלט הוא 500
2. ניתן להניח שאורך ה label -המקסימאלי הוא 50
3. פורמט ה label -מתחיל באות, ואח"כ כל האותיות והמספרים מותרים.
4. צריך להתעלם מ whitespaces -כגון רווח או טאב. מותר שיהיו מספר רווחים או טאבים ועדיין הקלט נחשב תקין.
5. יש לתמוך בספרות הקסאדצימליות גם ב case lower -וגם case upper.
6. מרחב הכתובות במעבד SIMP הינם ברוחב 9 סיביות בלבד (זיכרון 512 מילים).
7. במידה ומספר השורות בקובץ קטן מ- 512, ההנחה הינה ששאר הזיכרון מעל הכתובות האחרונה שאותחלה בקובץ, מאופס.

הסבר על החלקים בקוד האסמבלר:

הגדרת גדלים קבועים: גודל הזיכרון, אורך לייבל מקסימאלי ואורך שורה מקסימלי בהתאם להנחות נוספות ברקע הכללי:

```
#define _CRT_SECURE_NO_WARNINGS
#include <stdlib.h>
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <ctype.h>

#define MAX_LINE_LENGTH 500
#define MAX_LABEL_LENGTH 50
#define MEMORY_SPACE 512
```

הגדרות מבנה נתונים הבאים :

1. מבנה נתונים בשם line המבטא שורה בקוד האסמבלי -אשר מוגדרת להיות מחרוזת באורך MAX_LINE_LENGTH+1 (כולל את הסיומת '\0') :

```
typedef char line[MAX_LINE_LENGTH + 1];
```

2. מבנה נתונים בשם label המכיל את שם הלייבל -מחרוזת באורך MAX_LABEL_LENGTH+1 ואת מיקומו בקוד :

```
//Data structure of labels.
typedef struct {
    char label_name[MAX_LABEL_LENGTH + 1];
    int label_address;
} label;
```

3. מבנה נתונים בשם line_fields עבור שורת הוראה המכיל את כל שדות שורת פקודה בהתאם לפקודה בקוד אסמבלי:

```
//Data structure of instruction which includes the fields opcode ,rd etc...
typedef struct {
    char* label;
    char* opcode;
    char* rd;
    char* rs;
    char* rt;
    char* immediate;
} line_fields;
```

4. מבנה נתונים בשם line_type המכיל קבועים המגדירים את סוג השורה בהתאם להנחיות הפרוייקט, על מנת לטפל בה בהתאם:

```
//Define line type.
typedef enum {
    WORD,
    LABEL,
    COMMAND,
    LABEL_COMMAND,
    EMPTY_LINE,
} line_type;
```

הגדרות משתנים גלובליים:

המשתנים הגלובליים בהם נעשה שימוש בתוכנית האסמבלר:

```
//global parameteres
label labels[MEMORY_SPACE]; //global array to store the labels and their location.
int labels_amount;
char memory[MEMORY_SPACE][9]; //global array to store the memory
int label_counter = 0;
int enc[3] = { 0 };
char enchex[4] = { '0', '0', '0' };
char encInstruction[9] = "00000000";
```

1. מערך בגודל הזיכרון המחזיק בכל תא איבר מסוג מבנה הנתונים label.
2. מערך דו מימדי בגודל 512X9 אשר יחזיק את תמונת הזיכרון בסוף הפרוצדורה (memin)
3. מספר שלם המחזיק את כמות הלייבלים שהופיעו בקוד האסמבלי, הן בשורות מסוג LABEL והן בשורות מסוג LABEL_COMMAND.
4. מספר שלם המחזיק את כמות הלייבלים שהופיעו בקוד האסמבלי בשורות מסוג LABEL_COMMAND.
5. מערך בשם enc מסוג int מאותחל לאפסים בגודל 3 אשר מטרתו להמיר כל שדה בשורת ההוראה לייצוג בבסיס 16. (בכל תא במערך זה יהיה מספר בטווח 1-16).
6. מערך בשם enchex מסוג char מאותחל ל'0' בגודל 4 אשר מטרתו להמיר כל מספר בתא של מערך enc לערך בטווח 1-F.
7. מערך מסוג char בשם encInstruction בגודל 9 אשר מאותחל לאפסים ומטרתו להחזיק בכל פעם שורה שלמה מקודדת לשפת המכונה.

פונקציית אתחול הזיכרון לאפסים (בהתאם להנחה 7 ברקע הכללי) :

```
//initialize_memory to zeros
void initialize_memory(char memory[][9]) {
    for (int i = 0; i < MEMORY_SPACE; i++) {
        strcpy(memory[i], "00000000");
    }
}
```

הכרזות עבור כל הפונקציות בהן יעשה שימוש בתוכנית האסמבלר :

```
//Declaration of all functions in the program.
line_fields parting_lines_to_fields(char* line);
line_type kind_of_line(line_fields field);
void execute(FILE* input_file, FILE* output_file);
void first_pass(FILE* input_file);
int second_pass(FILE* input_file);
int opcode_string_to_num(char* opcode);
int register_string_to_num(char* reg);
int imm_to_num(char* imm);
void encode_num_to_enc_and_enhex(int* enc, char* enhex, int dec);
void encode_instruction(int opcode, int Rd, int Rs, int Rt, int imm, char* encInstruction);
int Hexa_Int_2s(char* hexnum);
int Hex_char_to_int(char h);
char int_to_hex_char(int num);
.....
```

הפונקציות בהן נשתמש :

- 1) הפונקציה `opcode_string_to_num` :
`int opcode_string_to_num(char* opcode_str)`
פונקציה זו תקבל את שדה ה-`opcode` בהוראה ותחזיר את הערך המספרי שלו בהתאם לטבלה המצויה בהנחיות הפרויקט למשל עבור הוראה המכילה שדה `opcode` עם הפקודה `jal` הפונקציה תחזיר את הערך 13 .
- 2) הפונקציה `register_string_to_num` :
`int register_string_to_num(char* registr_str)`
פונקציה זו תקבל את שדות הרגיסטרים בהוראה: `rd,rs,rt` בהוראה ותחזיר את הערך המספרי שלהן בהתאם לטבלה המצויה בהנחיות הפרויקט למשל עבור הוראה שבה שדה הרגיסטר `rd` הוא `$a0` נחזיר את הערך 3 .
- 3) הפונקציה `Hex_char_to_int` :
`int Hex_char_to_int(char Hex)`
פונקציה זו תקבל `char` אשר מציג מספר בבסיס 16 (כאשר ניתן להניח כי הקלט תקין) ולכן בטווח '0'-'9' או בטווחים 'a'-'f', 'A'-'F' וימיר אותה לערך הדצימלי שלה. פונקציה זו תומכת באותיות קטנות וגדולות כפי שנתבקשנו בפרויקט.
- 4) הפונקציה `int_to_hex_char` :
`char int_to_hex_char(int num)`
הפונקציה ההפוכה לפונקציה הקודמת – פונקציה זו תיקח מספר בטווח 0-15 ותמיר לאות בטווח '0'-'F'.
- 5) הפונקציה `Hexa_Int_2s` :
`int Hexa_Int_2s(char Hex)`
תפקיד הפונקציה הוא להמיר מחרוזת המייצגת מספר בבסיס 16 למספר שלם חיובי/שלילי .

6) הפונקציה `parting_lines_to_fields(char* line)` : `parting_lines_to_fields`
 פונקציה זו תקבל שורה, אשר תבטא שורה בקוד האסמבלי ותחזיר את מבנה הנתונים
`line_fields` אשר יאכלס בתוכו את הערכים המתאימים ל-`opcode`, וכו' בהתאם להוראה
 פונקציה זו מטפלת ברווחים ובהערות `#comment` בהתאם להנחיות נוספות ברקע הכללי.

7) הפונקציה `kind_of_line(line_fields field)` : `kind_of_line`
 פונקציה זו תקבל את מבנה הנתונים `line_fields` אשר יאכלס בתוכו את הערכים המתאימים
 ל-`opcode`, וכו' בהתאם להוראה, ובהתאם לכך תחזיר את אחד מהקבועים במבנה הנתונים
`.line_type`.

8) הפונקציה `encode_num_to_enc_and_enhex`

`void encode_num_to_enc_and_enhex(int* enc, char* enhex, int dec)`
 לאחר הקידוד של ה-`opcode` והרגיסטרים וה-`imm` בשורת ההוראה למספר שלם, נרצה
 להמיר אותם להצגה ההקסדצימאלית משום שכך הן כתובות בשפת המכונה- לשם כך נועדה
 פונקציה זו כאשר תחילה נמיר את המספר אל תוך מערך `enc` :
 למשל בהנחה ושדה ה-`immediate` תורגם ל-266 אז פונקציה זו תמלא את מערך `enc` באופן
 הבא :

1	0	10
---	---	----

שכן מתקיים :

$$266 = 16^2 \cdot 1 + 16^1 \cdot 0 + 16^0 \cdot 10$$

לאחר מכן יבוצע תרגום של מערך זה למערך `enhex` באמצעות פונקציות קודמות באופן הבא :

1	0	A
---	---	---

9) הפונקציה `encode_instruction` :

`void encode_instruction(int opcode, int Rd, int Rs, int Rt, int imm, char* encInstruction)`
 הפונקציה תשתמש בפונקציה הקודמת לקודד כל אחד מן השדות לייצוג ההקסדצימאלי שלו
 ותמזג את כולם לכדי שורה שלמה בשפת מכונה. כמו כן, פונקציה זו מבחינה בין שורה מסוג
`word`. שעבורה כתלות בסימן המספר חיובי או שלילי יש לשרשר "00000" או "FFFFFF".

10) הפונקציה `imm_to_num(char* imm)` :
 הפונקציה תקבל את שדה ה-`imm` ותתרגם אותה לערכו המספרי, כפי שנכתב ברקע
 התיאורטי הפונקציה תומכת בכל שלושת האפשרויות בשדה זה.

11) הפונקציה `first_pass(FILE* input_file)` :
 פונקציה זו תקבל כקלט קובץ (תכנית בדיקה) ותבצע מעבר ראשוני על הקובץ לאתר את כל
 הלייבלים ולסמן את שמותיהם ומיקומיהם בקובץ.

12) הפונקציה second_pass : `int second_pass(FILE* input_file)|`

פונקציה זו תקבל כקלט קובץ (תכנית בדיקה) ותבצע מעבר נוסף על הקובץ בו יתבצע התרגום לשפת מכונה. הפונקציה תחזיר בפועל מספר שלם המבטא כמה שורות קוד תורגמו לשפת מכונה משום שעל פי הנחה 7 ברקע התאורטי במידה ומספר השורות בקובץ קטן מ-512, ההנחה הינה ששאר הזיכרון מעל הכתובת האחרונה שאותחלה בקובץ, מאופס ולכן אין צורך להדפיס שורות אפסים.

13) הפונקציה execute : `void execute(FILE* input_file, FILE* output_file)`

פונקציה זו מקבלת כקלט שני קבצים (קובלט הקלט=תכנית האסמבלי, קובץ אשר יבטא את הפלט memin.txt) הפונקציה תאתחל את הזיכרון, תבצע מעבר ראשון ושני על תכנית האסמבלי ותכתוב זאת לקובץ הפלט.

14) הפונקציה main : `int main(int argc, char* argv[])`

פונקציה זו תפתח לפעולת קריאה את קובץ האסמבלי ותפתח קובץ לפעולת כתיבה עבור קובץ הממין memin.txt, במידה ולא ניתן לפתוח את הקבצים נקבל הודעת שגיאה, אחרת נבצע את הפונקציה execute

סימולטור:

רקע כללי:

תפקיד הסימולטור הינו לסמלץ את לולאת ה-fetch-decode-execute, משמע תפקידו לקבל את קובץ memin.txt המכיל את הפקודות מהפונקציה רצויה (שנכתבה בשפת אסמבלי) כמחרוזות בבסיס הקסדצימלי ויודע לפענח את המחרוזות האלה לכדי פעולות לביצוע על הרגיסטרים השונים שמהם הוא מורכב.

הקלט אותו מקבל הסימולטור הינו קובץ memin.txt המכיל את שורות הקוד של הפונקציה הנדרשת כשורות של מחרוזות הקסדצימליות.

הפלט אותו מוציא הסימולטור הינו:

1. **Regout.txt** - קובץ המכיל את תכולת הרגיסטרים r2-r15 בסוף הרצת הפונקציה שהגיעה מקובץ הקלט כמספר הקסדצימלי. נבחין כי ערך רגיסטר r0 הינו אפס קבוע והרגיסטר r1 מכיל את ערך ה-immediate.
2. **Cycles.txt** - קובץ המכיל את מספר הפעולות שביצע המעבד על מנת להשלים את הפעולות של הפונקציה שהגיעה מקובץ הקלט.
3. **Trace.txt** - קובץ המכיל את תכולות הרגיסטרים בכל שורה המתבצעת במהלך עבודת הסימולטור **לפני** ביצוע ההוראה. בכל שורה יופיעו כתובת שורת הפקודה (PC), ערך ה-inst שהינו הפקודה המבוצעת בפורמט של בסיס הקסדצימלי, ערך הרגיסטרים של r0 (המכיל את הקבוע 0), r1 (המכיל את ערך ה-immediate) ושאר הרגיסטרים לפני ביצוע הפעולה. הפורמט בו הקובץ נכתב הינו:

PC INST R0 R1 R2 R3 R4 R5 R6 R7 R8 R9 R10 R11 R12 R13 R14 R15

כאשר כל ערך מהשורה הנ"ל נכתב כמחרוזת הקסדצימלית באורך של 8 ספרות.

4. **Memout.txt** - קובץ המכיל את תכולת הזיכרון הראשי בסוף ריצת הסימולטור (בדומה לקובץ הקלט memin.txt). הסימולטור כתוב כך, שקובץ זה יכול 512 שורות בכל מקרה. כאשר במידה ונדרשים פחות שורות לביצוע הפעולה ע"י הסימולטור, בשאר השורות יכתבו אפסים.

הסבר על החלקים בקוד האסמבלר:

הגדרת גדלים קבועים - בתחילת התוכנית נגדיר את הקבועים הגלובליים הבאים על מנת שנוכל לעבוד עם הגדלים הנתונים הקבועים בקלות:

```
#define MEMORY_SPACE 512
char mem_arr[MEMORY_SPACE + 1][9];
int reg_arr[16];
static int memin_len;
static int pc = 0;
static int cycles = 0;
```

כאשר :

MEMORY_SPACE- הינו גודל הזיכרון (כמות השורות המקסימלי ב- memout, memin).
Mem_arr- הינו מערך דו מימדי שמטרתו להכיל את תוכן קובץ הקלט כמחרוזות באורך 8 ספרות הקסדצימליות.
Reg_arr- מערך מסוג int המכיל את תוכן הרגיסטרים במהלך ריצת התוכנית.
Memin_len- אורך קובץ הקלט.
Pc- משתנה מסוג int המאותחל ל-0, ומטרתו להכיל את הכתובת הרלוונטית במהלך הריצה.
Cycles- משתנה מסוג int המאותחל ל-0 ומטרתו לספור את כמות הפעולות המבוצעות במהלך הריצה.

הגדרות מבנה נתונים הבאים :

1) מבנה נתונים בשם struct המכיל את הפקודה המבוצעת (inst) ואת חלוקת שורת הפקודה בהתאם למבנה פקודה בקוד אסמבלי.

```
//defining command as a struct
```

```
typedef struct command {  
    char inst[9]; //contains the line as String  
    int opcode;  
    int rd;  
    int rs;  
    int rt;  
    int imm;  
}Command;
```

לפני תחילת הריצה בפונקציית ה-main והפעלת הפונקציות בסימולטור, נכריז על הפונקציות בהן נשתמש במהלך הריצה:

```
// fuctions declaration  
void command_fields(char* command_line, Command* com);  
void Execute(Command* com, FILE* ptrace, FILE* pcycles, FILE* pmemout, FILE* pregout);  
void Instructions(FILE* ptrace, FILE* pcycles, FILE* pmemout, FILE* pregout);  
void Int_to_Hex_Arr(int num, char hexa[9]);  
int Hex_char_to_int(char Hex);  
int Hexa_Int_2s(char* hexnum);  
void FillArray(FILE* memin);  
void Trace(Command* com, FILE* ptrace);  
void MemOut(FILE* pmemout);  
void RegOut(FILE* pregout);
```

אופן פעולת הסימולטור:

ראשית, נבצע קליטה לקובץ הקלט memin.txt ממנו נקרא את הפקודות שהגיעו מהאסמבלר. בנוסף, נבצע פתיחה גם לקבצי הפלט הנ"ל. לאחר מכן, נבדוק את תקינות הקבצים ובמידה וימצא קובץ לא תקין או חסר נקבל את ההודעה הבאה:

Error opening one or more of the files!

ונצא מהתוכנית עם קוד סיום 1 (המורה על תוכנית שלא בוצעה כראוי). במידה והקבצים תקינים - תחילה נקרא לפונקציה FillArray המקבלת מצביע לקובץ הקלט ומעתיקה את תכולתו למשתנה mem_arr כשורות של מחרוזות ולאחר מכן נסגור את קובץ הקלט. לאחר מכן נקרא לפונקציה Instructions שלמעשה תבצע את הפקודות אחת אחרי השניה ותממש בפועל את הפעולות הנדרשות מהסימולטור. נזכור בכל פעולה גם לכתוב את השורה הרלוונטית לקובץ tracen. לבסוף, נייצר את קבצי הפלט הנותרים בעזרת פונקציות MemOut, RegOut, נכתוב את כמות הפעולות לקובץ cycles ונסגור את כל הקבצים.

הכרזות עבור כל הפונקציות בהן יעשה שימוש בתוכנית האסמבלר:

```
// functions declaration
void command_fields(char* command_line, Command* com);
void Execute(Command* com, FILE* ptrace, FILE* pcycles, FILE* pmemout, FILE* pregout);
void Instructions(FILE* ptrace, FILE* pcycles, FILE* pmemout, FILE* pregout);
void Int_to_Hex_Arr(int num, char hexa[9]);
int Hex_char_to_int(char Hex);
int Hexa_Int_2s(char* hexnum);
void FillArray(FILE* memin);
void Trace(Command* com, FILE* ptrace);
void MemOut(FILE* pmemout);
void RegOut(FILE* pregout);
```

הפונקציות בהן נשתמש:

1) הפונקציה command_fields: void command_fields(char* command_line, Command* com);

פונקציה זו מקבלת שורה המכילה פקודה כמחרוזת בבסיס הקסדצימלי באורך 8 ספרות. הפונקציה מחלקת את הפקודה לפי השדות של מבנה הנתונים Command בהתאם למבנה פקודה בשפת אסמבלי.

2) הפונקציה Execute:

```
void Execute(Command* com, FILE* ptrace, FILE* pcycles, FILE* pmemout, FILE* pregout);
```

פונקציה זו הינה פונקציית הביצוע של הפקודות ע"י הסימולטור. הפונקציה מקבלת מצביעים לכל קבצי הפלט ובנוסף משתנה מסוג Command. תחילה נכתוב לקובץ tracen את השורה הרלוונטית מאחר וקובץ זה מעודכן לפני ביצוע כל פקודה. זאת נעשה ע"י פונקציית Trace עליה נסביר בהמשך. לאחר מכן, בהתאם לקוד בשדה opcode שבו Command נדע איזו פעולה עלינו לבצע בשורה זו. בכל פקודה שאנו מבצעים, נוסיף 1

cycles. בנוסף, נעדכן את ה-pc בהתאם לפקודה המבוצעת. במידה ומתקבל פקודת halt, נייצר את קבצי הפלט, ונסגור את כל הקבצים ונסיים את הריצה.

- באופן כללי, התוכנית מסתיימת כאשר מבוצעות כל הפקודות או כאשר מבוצעת פקודת halt.

(3) הפונקציה Instructions :

```
void Instructions(FILE* ptrace, FILE* pcycles, FILE* pmemout, FILE* pregout);
```

פונקציה זו הינה פונקציה העוברת על המערך mem_arr אליו כתבנו את כל שורות קובץ הקלט בפונקציית command_fields, ומעבירה כל פקודה לפונקציית Execute על מנת לבצע את הפקודה.

(4) הפונקציות Int_to_Hex_Arr, Hex_char_to_int, Hexa_Int_2s :

```
void Int_to_Hex_Arr(int num, char hexa[9]);
int Hex_char_to_int(char Hex);
int Hexa_Int_2s(char* hexnum);
```

פונקציית Int_to_Hex_Arr הינה פונקציה המקבלת משתנה מסוג int וממירה אותו למחרוזת הקסדצימלית באורך 8. על הפונקציות Hexa_Int_2s, Hex_char_to_int הן פונקציות הזהות לפונקציות עליהן הוסבר באסמבלר הני"ל.

(5) הפונקציה FillArray :

```
void FillArray(FILE* memin);
```

פונקציה זו מקבלת מצביע לקובץ הקלט ומעתיקה את תוכנו למטריצה mem_arr המכילה מחרוזות בבסיס הקסדצימלי. במידה וקובץ הקלט אינו באורך 512 שורות, הפונקציה 'מרפדת' באפסים את שאר השורות.

(6) הפונקציה Trace :

```
void Trace(Command* com, FILE* ptrace);
```

פונקציה זו נקראת בכל פקודה מחדש ע"י פונקציית Execute ומעדכנת את קובץ trace.txt עפ"י הפורמט :

PC INST R0 R1 R2 R3 R4 R5 R6 R7 R8 R9 R10 R11 R12 R13 R14 R15

כאשר כל ערך בשורה הני"ל מייצג מחרוזת הקסדצימלית באורך 8 ספרות כאשר PC מייצג את הכתובת המבוצעת באותה פקודה, INST מייצג את הפקודה כמחרוזת הקסדצימלית באורך 8 ספרות, R0 מייצג את הקבוע 0 ולכן יהיה תמיד "00000000", R1 מייצג את ערך ה-immediate באותה פקודה. ושאר השדות מייצגים את ערכי הרגיסטרים טרם ביצוע הפקודה הנוכחית המבוצעת.

(7) הפונקציות MemOut, RegOut :

```
void MemOut(FILE* pmemout);
void RegOut(FILE* pregout);
```

פונקציות אלה מייצרות את קבצי הפלט regout.txt, memout.txt בהתאמה ע"י כתיבת mem_arr, reg_arr לקבצים בהתאמה.

תוכניות הבדיקה

נציין שעבור כל תכנית בדיקה ביצענו תרגום מפונקציה הכתובה בשפת c . עבור כל תכנית נציג את הקוד בשפת c עבורו ביצענו את התרגום לשפת assembly.

(1) תכנית הבדיקה summat.asm – תכנית שמטרתה לסכום שני מטריצות :

תכנית זו מבוססת על הקוד הבא :

```
void summat(int mat1[],int mat2[],int mat3[],int size){
    int start = 0;
    int end = size-1;
    int i=start;
    while (i <= end) {
        mat3[i]=mat1[i]+mat2[i];
        i++;
    }
}
```

ניתן לראות בתוכנית הבדיקה בשפת assembly בהערות ה #comment עבור כל שורה איזו פקודה מתאימה לה בקוד לעיל. בנוסף כתבנו תכנית המוודאת את תקינות הקוד הני"ל בשפת C (ניתן לראות גם כי התרגום במemout, בדוגמאות ההרצה זהה למה שמתקבל בתכנית זו) :

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>

char* numberToHex(int number) {
    char* hexString = (char*)malloc(9 * sizeof(char)); // Allocate memory for 8 characters + null terminator
    // Format the number as a hexadecimal string
    snprintf(hexString, 9, "%08X", (unsigned int)number);

    return hexString;
}

void summat(int mat1[], int mat2[], int mat3[], int size) {
    int start = 0;
    int end = size - 1;
    while (start <= end) {
        mat3[start] = mat1[start] + mat2[start];
        start++;
    }
}

void print_mat(int mat[]) {
    for (int i = 0; i < 16; i++) {
        if (i != 0 && i % 4 == 0) {
            printf("\n");
        }
        printf(" %s ", numberToHex(mat[i]));
    }
}

int main() {
    int mat1[16] = { 5,31,46,12,7,25,17,200,-99,1,100,22,54,125,77,-66 };
    int mat2[16] = { 4,45,26,71,80,531,-13,201,3,99,41,63,-22,96,64,2 };
    int mat3[16];
    summat(mat1, mat2, mat3, 16);
    printf("mat1=\n");
    print_mat(mat1);
    printf("\nmat2=\n");
    print_mat(mat2);
    printf("\nmat1+mat2=\n");
    print_mat(mat3);
    return 0;
}
```

הפלט המתקבל הוא :

```
mat1=
00000005 0000001F 0000002E 0000000C
00000007 00000019 00000011 000000C8
FFFFFF9D 00000001 00000064 00000016
00000036 0000007D 0000004D FFFFFFFBE
mat2=
00000004 0000002D 0000001A 00000047
00000050 00000213 FFFFFFFF3 000000C9
00000003 00000063 00000029 0000003F
FFFFFFEA 00000060 00000040 00000002
mat1+mat2=
00000009 0000004C 00000048 00000053
00000057 0000022C 00000004 00000191
FFFFFFA0 00000064 0000008D 00000055
00000020 000000DD 0000008D FFFFFFFC0
```

Output for summat.c code as we supposed to see in memout file

פרטים נוספים על תכנית summat.asm :

נחזיק ברגיסטר את הכתובת של האיבר הראשון במטריצה הראשונה וכן ברגיסטר נוסף את הכתובת של המקום האחרון.

אנו יודעים כי המטריצות שאותם אנו רוצים לחבר נמצאות אחת אחרי השנייה בזיכרון – כלומר מוקצים 16 מקומות למטריצה הראשונה ולאחריה 16 מקומות הבאים מכילים את המטריצה השנייה. כמו כן למטריצת התוצאה אשר נמצאת אחריהן מוקצים 16 מקומות נוספים בזיכרון. מכאן שהמרחק בין האיבר ה i במטריצה הראשונה לאיבר ה i במטריצה השנייה (כאשר $1 < i < 16$) הוא בדיוק 16 לכל i . בנוסף, מההסבר לעיל המרחק בין האיבר ה i במטריצה הראשונה לאיבר ה i במטריצת התוצאה הוא בדיוק 32.

לכן שנרצה לגשת לאיבר i במטריצה הראשונה לא נצטרך לעשות דבר ופשוט ניגש אליו, כשנרצה לגשת לאיבר ה i במטריצה השנייה נוסיף ל i 16 ואז כשנרצה לאכסן את הסכום במטריצת התוצאה במקום ה- i שלה נוסיף לו 32.

יש לחזור על הפעולה 16 פעמים על מנת לבצע את פעולת הסכימה של שני המטריצות מאינדקס ההתחלה של המטריצה הראשונה ועד סוף המטריצה הראשונה, כך שבסיום פעולת החיבור נעלה את אינדקס ההתחלה ב-1, ולכן נדרשת לולאה כך שהתנאי לעצירה הוא שלא הגענו לסוף המטריצה הראשונה.

2) תכנית הבדיקה bubble.asm – תכנית שמטרתה למיין מערך של מספרים :

תכנית זו מבוססת על הקוד הבא :

```
void bubble(int array[],int size){
    int start = 0;
    int end = size-1;
    while (start <= end) {
        int i = start;
        while (i < end) {
            int temp;
            if (array[i] > array[i+1]) { // if array[i] > array[i+1]
                temp = array[i];        // swap(array[i], array[i+1])
                array[i] = array[i+1];
                array[i+1] = temp;
            }
            i++;
        }
        end--; // decrement end
    }
}
```

ניתן לראות בתכנית הבדיקה בשפת assembly בהערות ה #comment עבור כל שורה איזו פקודה מתאימה לה בקוד לעיל . בנוסף כתבנו תכנית המוודאת את תקינות הקוד הנ"ל בשפת C (ניתן לראות גם כי התרגום memout, בדוגמאות ההרצה זהה למה שמתקבל בתכנית זו) :

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>

char* numberToHex(int number) {
    char* hexString = (char*)malloc(9 * sizeof(char)); // Allocate memory for 8 characters + null terminator

    // Format the number as a hexadecimal string
    sprintf(hexString, 9, "%08X", (unsigned int)number);

    return hexString;
}

void bubble(int array[], int size) {
    int start = 0;
    int end = size - 1;
    while (start <= end) {
        int i = start;
        while (i < end) {
            int temp;
            if (array[i] > array[i + 1]) { // if array[i] > array[i+1]
                temp = array[i];          // swap(array[i], array[i+1])
                array[i] = array[i + 1];
                array[i + 1] = temp;
            }
            i++;
        }
        end--; // decrement end
    }
}

void print_array(int arr[]) {
    for (int i = 0; i < 16; i++) {
        printf("%s\n", numberToHex(arr[i]));
    }
}

int main() {
    int arr[16] = { 16,15,14,13,12,11,10,9,8,7,6,5,4,3,2,1 };
    printf("Before bubble sort:\n");
    print_array(arr);
    bubble(arr, 16);
    printf("\nAfter bubble sort:\n");
    print_array(arr);
    return 0;
}
```

הפלט המתקבל הוא :

```
Microsoft Visual Studio Debug Console

Before bubble sort:
00000010
0000000F
0000000E
0000000D
0000000C
0000000B
0000000A
00000009
00000008
00000007
00000006
00000005
00000004
00000003
00000002
00000001

After bubble sort:
00000001
00000002
00000003
00000004
00000005
00000006
00000007
00000008
00000009
0000000A
0000000B
0000000C
0000000D
0000000E
0000000F
00000010
```

Output for bubble.c code as we supposed to see in memout file

פרטים נוספים על תכנית bubble.asm :

נחזיק ברגיסטר את הכתובת של האיבר הראשון במערך וכן ברגיסטר נוסף את הכתובת של המקום האחרון . פעולת המיון מתבצעת בשני לולאות. עבור הלולאה החיצונית עם התנאי $start \leq end$ – לולאה זו שולטת במספר המעברים הדרושים בפועל למיין את המערך . בכל איטרציה של הלולאה החיצונית, האלמנט הגדול ביותר בחלק אשר נותר לא ממוין מועבר למיקומו הנכון בקצה. לאחר כל מעבר שכזה , טווח הלולאה הפנימית מצטמצם על ידי הקטנת הקצה. הסיבה לכך היא שהאלמנט הגדול ביותר בחלק הלא ממוין "מבעבע" עד הסוף לאחר כל מעבר, ואין לנו צורך לכלול אותו עוד באיטרציות הבאות.

הלולאה הפנימית מבצעת את ההשוואות וההחלפות בין אלמנטים סמוכים וכאשר הם בסדר לא נכון, הם מוחלפים. תהליך זה נמשך עד שלא מתקיים עוד מצב הלולאה הפנימית, דבר המצביע על כך שכל ההשוואות וההחלפות הנדרשות עבור המעבר הנוכחי בוצעו.

יחד, שתי הלולאות פועלות במקביל כדי לעבור שוב ושוב את המערך, להשוות אלמנטים סמוכים ולהחליף אותם במידת הצורך עד שהמערך כולו ממוין. הלולאה החיצונית שולטת במעברים, והלולאה הפנימית מבצעת את ההשוואות וההחלפות הנדרשות בתוך כל מעבר. כך שבסוף ריצת האלגוריתם, המערך ממוין בסדר עולה.

(3) תכנית הבדיקה binom.asm – תכנית שמטרתה לחשב את המקדם הבינומי בהינתן n, k

תכנית זו מבוססת על קוד רקורסיבי שנכתב עבורנו בפריקט :

```
#include <stdio.h>
int binom(int n, int k){
    if (k == 0 || n == k){
        return 1;
    }
    return binom(n-1, k-1) + binom(n-1, k);
}

int main()
{
    printf("%d", binom(7,4));

    return 0;
}
```

ניתן לראות בתכנית הבדיקה בשפת assembly בהערות ה #comment עבור כל שורה איזו פקודה מתאימה לה בקוד לעיל.

בנוסף כתבנו תכנית המוודאת את תקינות הקוד הנ"ל בשפת C (ניתן לראות גם כי התרגום memoutb, בדוגמאות ההרצה זהה למה שמתקבל בתכנית זו) :

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <string.h>

char* numberToHex(int number) {
    char* hexString = (char*)malloc(9 * sizeof(char)); // Allocate memory for 8 characters + null terminator

    // Format the number as a hexadecimal string
    sprintf(hexString, 9, "%08X", (unsigned int)number);

    return hexString;
}

int binom(int n, int k) {
    if (k == 0 || n == k) {
        return 1;
    }
    return binom(n - 1, k - 1) + binom(n - 1, k);
}

int main()
{
    int n = 6;
    int k = 4;
    printf("n= %s\n", numberToHex(n));
    printf("n= %s\n", numberToHex(k));
    printf("n choose k = %s", numberToHex(binom(n, k)));

    return 0;
}
```

הפלט המתקבל הוא :

```
Microsoft Visual Studio Debug Console
n= 00000006
k= 00000004
n choose k = 0000000F
```

Output for binom.c code as we supposed to see in memout file

פרטים נוספים על תכנית binom.asm :

אתחול: הקוד מתחיל באתחול המשתנים n ו- k עם ערכים מכתובות הזיכרון 256 ו-257, בהתאמה כפי שמצוין בפרויקט. מכיוון שמדובר בקוד רקורסיבי נצטרך לעבוד עם מחסנית על מנת לאחסן את הקריאות הרקורסיביות לפונקציה. בתחילת הריצה כל הרגיסטרים מאותחלים לאפס ולכן יש לאתחל את $\$sp$ לערך אחר. נבחר את מיקום המחסנית באופן כזה שלא תהיה דריסה של הקוד או הדאטא.

לאחר האתחול נעבור על ידי פקודת `jal` לפרוצדורה הבאה:

קריאה ל-`Lable` בשם: `binom – Lable` זה נשמור במחסנית את כל הערכים שאותם נרצה לשחזר עבור הקריאות הרקורסיביות כדוגמת n, k והערך שאליו נרצה לחזור ב- $\$ra$ בסיום כל קריאה רקורסיבית. לאחר מכאן נבדוק את תנאי העצירה ובמידה ומתקיים אחד מהם נעבור ל-`Lable` בשם `Base` אחרת נעבור ל-`Lable` בשם `L1`.

הקוד תחת ה-`Lable` בשם `L1`:

זוהי הפונקציה המרכזית, בהנחה ותנאי העצירה לא מתקיימים נבצע קריאות רקורסיביות כפי שמבוטא בקוד בשפת `c`. ואת התוצאה מאחסנים ב- $\$v0$.

הקוד תחת ה-`Lable` בשם `Base`:

בהנחה ואחד מתנאי העצירה מתקיים נעבור ל-`Lable` בשם `Base` אשר בו נחזיר $\$v0=1$. בסיום נעבור ל-`Lable` בשם `L2` שמטרתו לבצע "ניקוי" של המחסנית על ידי הוספת 4 ולחזור לשורה המתאימה לאחר הקפיצה באמצעות $\$ra$.

לבסוף, את הערך השמור ברגיסטר $\$v0$ נרצה לשמור בזיכרון על ידי פקודת `sw` בכתובת 258 כפי שהתבקשנו, ולאחר מכאן התכנית תסתיים עם פקודת `halt`.

דוגמאות הרצה:

(1) תכנית הבדיקה summat.asm:

ניתן לראות כאן במemout את המטריצה הראשונה והשנייה מאוחסנות בזיכרון במקומות המתאימים (השורה המסומנת היא האיבר הראשון של המטריצה השנייה) עבור קלט שכולל כל מקרה אפשרי (מספרים שליליים וחיוכים בכתוב דצימלי והקסדצימלי, אותיות גדולות או קטנות, בכתובת או בערך):

# Initialize mat1	# Initialize mat2
.word 256 5	.word 272 4
.word 257 31	.word 273 45
.word 258 46	.word 274 26
.word 259 12	.word 275 71
.word 260 7	.word 276 80
.word 261 25	.word 277 531
.word 262 17	.word 278 -13
.word 263 200	.word 279 201
.word 264 -99	.word 0x118 3
.word 265 0x000000C	.word 281 99
.word 266 100	.word 282 0xffffffffF
.word 267 22	.word 283 63
.word 268 54	.word 284 -22
.word 269 125	.word 285 96
.word 270 77	.word 286 64
.word 271 -66	.word 287 2

כעת נציג את תוצאות החיבור ואת מיקומי המטריצות כדי לוודא שהם בהתאם לקוד:

00000009	00000004	00000005
0000004C	0000002D	0000001F
00000048	0000001A	0000002E
00000053	00000047	0000000C
00000057	00000050	00000007
0000022C	00000213	00000019
00000004	FFFFFFF3	00000011
00000191	000000C9	000000C8
FFFFFFFA0	00000003	FFFFFFF9D
0000006F	00000063	0000000C
00000063	FFFFFFF7	00000064
00000055	0000003F	00000016
00000020	FFFFFFEA	00000036
000000DD	00000060	0000007D
0000008D	00000040	0000004D
FFFFFFC0	00000002	FFFFFFB8

Ln 289, Col 9

Ln 273, Col 9

Ln 257, Col 9

ואכן מתקיים שכל איבר הוא חיבור של שני האיברים המתאימים במטריצות – למשל חיבור שני האיברים הראשונים $9=4+5$, או שני האיברים השניים $76=31+45$ – שזה שווה ל $C4$ בהקס. מספור השורות גדול ב1 מהערך שביקשו כי הספירה בקובץ מתחילה ב1 ולא ב0.

(2) תכנית הבדיקה bubble.asm :

נריץ על מערך ממויין מהגדול לקטן עבור קלט שכולל כל מקרה אפשרי (מספרים שליליים וחיובים בכתוב דצימלי והקסדצימלי, אותיות גדולות או קטנות, בכתובת או בערך) ונראה שאכן מתקבל את אותם ערכים ממויינים מקטן לגדול :

```
# Initialize array
.word 256 16
.word 257 15
.word 258 14
.word 259 13
.word 260 12
.word 261 11
.word 262 0xFffffff
.word 263 9
.word 264 0x0000000C
.word 265 7
.word 266 -2
.word 267 5
.word 268 4
.word 269 3
.word 270 2
.word 271 1
```

FFFFF
FFFFF
00000001
00000002
00000003
00000004
00000005
00000007
00000009
0000000B
0000000C
0000000D
0000000E
0000000F
00000010
00000011

Ln 257, Col 9

(3) תכנית הבדיקה binom.asm :

נריץ תחילה עם $n=5, k=3, n \text{ choose } k = 10$ ואכן מתקבל memouta תוצאה נכונה בשורות המתאימות :

```
# Initialize n,k
.word 256 5
.word 257 3
```

00000005
00000003
0000000A

Ln 257, Col 9

ניתן לראות כי n שזה 5 בדוגמא זו ממוקם בשורה המתאימה, לאחר מכן שורה אחרי ממוקם k שזה 3 בדוגמא זו, ותוצאת ה $n \text{ choose } k$ מתחתיהן.

דוגמא נוספת : $n=6, k=4, n \text{ choose } k = 15$

```
# Initialize n,k
.word 256 6
.word 257 4
```

00000006
00000004
0000000F

Ln 257, Col 9

ניתן לראות כי n שזה 6 בדוגמא זו ממוקם בשורה המתאימה, לאחר מכן שורה אחרי ממוקם k שזה 4 בדוגמא זו, ותוצאת ה $n \text{ choose } k$ מתחתיהן.